

Brussel, 4 juni 2019
(OR. en)

Interinstitutionele dossiers:

2015/0270(COD)
2016/0360(COD)
2016/0361(COD)
2016/0364(COD)
2016/0362(COD)
2018/0060(COD)
2018/0063(COD)

9729/19
ADD 1

EF 207
ECOFIN 524
CCG 13
DRS 43
CODEC 1152
JAI 608
JUSTCIV 135
COMPET 447
EMPL 305
SOC 409
IA 168

VERSLAG

van: het voorzitterschap
aan: de delegaties

Betreft: Voortgangsverslag over de bankenunie
= goedkeuring

**VOORTGANGSVERSLAG VAN HET VOorzITTERSCHAP OVER DE
WERKZAAMHEDEN INZAKE DE VERSTERKING VAN DE BANKENUNIE**

I. INLEIDING

1. In aansluiting op de conclusies van de Raad over de routekaart voor de voltooiing van de bankenunie, die de Raad heeft aangenomen op 17 juni 2016 (doc. 10460/16, hierna "de routekaart van juni 2016"), en op basis van de voortgangsverslagen die respectievelijk zijn opgesteld door het Nederlandse voorzitterschap (doc. 10036/16), het Slowaakse voorzitterschap (doc. 14841/16), het Maltese voorzitterschap (doc. 9484/17), het Estse voorzitterschap (doc. 14808/17), het Bulgaarse voorzitterschap (doc. 9819/18) en het Oostenrijkse voorzitterschap (doc. 14452/18), is de Raad op technisch niveau constructief werk blijven maken van de versterking van de bankenunie en is hij tegelijkertijd de

vorderingen inzake risicoreductie- en andere maatregelen uit de routekaart van juni 2016 blijven monitoren.

2. Dit voortgangsverslag is opgesteld onder de verantwoordelijkheid van het Roemeense voorzitterschap, rekening houdend met de standpunten van de delegaties en de verzoeken om een schriftelijk overzicht van de door het voorzitterschap gemaakte vorderingen inzake maatregelen ter versterking van de bankenunie. Dit verslag geeft weer hoe het voorzitterschap de uitkomst van de gehouden besprekingen ziet, en mag dus niet als bindend voor de delegaties worden beschouwd. Dit verslag moet zorgen voor continuïteit, en de taak van het aantredende voorzitterschap vergemakkelijken.

II. VOORUITGANG INZAKE DE BANKENUNIE

3. Het voorzitterschap heeft in significante mate bijgedragen aan de inzake risicoreductie-maatregelen verwezenlijkte vooruitgang.
4. Het Roemeense voorzitterschap knoopte aan bij het werk van het Nederlandse, het Slowaakse, het Maltese, het Estse, het Bulgaarse en het Oostenrijkse voorzitterschap met als doel zoveel mogelijk vooruitgang te boeken met de nog niet afgeronde technische onderdelen.

A) BANKENPAKKET

5. De Commissie bracht op 23 november 2016 een wetgevingspakket met risicoreductie-maatregelen uit (het RRM-pakket of de RRM-voorstellen), dat bestond uit twee verordeningsvoorstellen en drie richtlijnvoorstellen inzake prudentiële vereisten voor banken (wijzigingen van Verordening (EU) nr. 575/2013 (CRR) en Richtlijn 2013/36/EU (CRD)), herstel en afwikkeling van banken (wijzigingen van Richtlijn 2014/59/EU (BRRD), opgenomen in twee verschillende richtlijnen) en Verordening (EU) nr. 806/2014 (SRMR).

6. De twee wetgevers bereikten op 25 oktober 2017 een politiek compromis over delen van het RRM-pakket in verband met het creëren van een nieuwe categorie van ongedekte schuld in de insolventierangorde van bankcrediteuren, het omzetten van de nieuwe internationale standaard voor financiële verslaglegging (IFRS 9) en het voorkomen van eventuele verstoringen op markten voor overheidsobligaties als gevolg van regels ter beperking van grote blootstellingen aan een enkele tegenpartij.
7. De Raad bereikte op 25 mei 2018 overeenstemming over zijn mandaat om te gaan onderhandelen met het Europees Parlement over de overige delen van het pakket. Het Europees Parlement bevestigde zijn standpunt ter zake tijdens de plenaire vergadering van juni 2018. Op 21/22 november 2018 kwamen het Oostenrijkse voorzitterschap en het Europees Parlement tot een voorlopig politiek compromis over de belangrijkste knelpunten, en dit resultaat van de politieke trialogen werd op 4 december 2018 voorgelegd aan en goedgekeurd door de Raad Ecofin.
8. Na afronding van de technische besprekingen, die technische oplossingen opleverden voor alle overblijvende knelpunten, startte het Roemeense voorzitterschap op respectievelijk 30 januari 2019 en 7 februari 2019 stilzwijgende procedures.
9. Op 15 februari 2019 keurde het Comité van permanente vertegenwoordigers de tekst van de voorstellen met het oog op een akkoord in eerste lezing met het Europees Parlement goed en kreeg de voorzitter van het Coreper een mandaat om de voorzitter van de Commissie economische en monetaire zaken van het Europees Parlement mee te delen dat, mits het Europees Parlement de tekst van het voorstel exact in de versie van het compromis zou aannemen, de Raad de aldus gewijzigde voorgestelde wetgeving zou vaststellen, onder voorbehoud van bijwerking door de juristen-vertalers van de beide instellingen.

10. Het Europees Parlement stelde zijn standpunt in eerste lezing over het Commissievoorstel op 16 april 2019 vast, en het Coreper keurde de door het Europees Parlement aangenomen tekst op 7 mei goed. De tekst werd vervolgens op 14 mei definitief door de Raad (in de formatie Landbouw en Visserij) vastgesteld.
11. De vastgestelde wetgeving werd op 20 mei 2019 ondertekend en zal in de loop van juni worden bekendgemaakt in het Publicatieblad en 20 dagen nadien in werking treden.

B) MAATREGELEN OM NPL'S AAN TE PAKKEN

12. Naar aanleiding van de vraag van de Raad om verdere maatregelen voor het aanpakken van niet-renderende leningen in de EU als beschreven in het actieplan van de Raad inzake niet-renderende leningen in Europa van juli 2017, en in aanvulling op andere initiatieven van andere autoriteiten (bv. de EBA en het ESRB), stelde de Commissie in maart 2018 een pakket maatregelen voor het aanpakken van problemen inzake NPL's voor, waaronder:
 - een ontwerpverordening tot wijziging van Verordening (EU) nr. 575/2013 wat betreft minimale verliesdekking voor niet-renderende blootstellingen voor nieuw geïnitieerde leningen die niet-renderend worden ("voorstel prudentieel vangnet voor NPL's"). Deze maatregel zal ervoor zorgen dat banken middelen opzijleggen ter dekking van de risico's in verband met toekomstige leningen die niet-renderend worden en niet voldoende worden afgedekt met voorzieningen of andere aanpassingen;
 - een ontwerprichtlijn inzake kredietservicers, kredietkopers en de uitwinning van zekerheden. Deze maatregel moet banken voorzien van een efficiënt mechanisme van buitengerechtelijke invordering van de waarde van gedekte leningen, en moet aanzetten tot de ontwikkeling van secundaire markten waar banken hun NPL's kunnen verkopen aan beleggers en een beroep kunnen doen op gespecialiseerde kredietservicers;

- een werkdocument van de diensten van de Commissie met een blauwdruk voor de oprichting van nationale vermogensbeheerders (AMC's). Het document bevat niet-bindende richtsnoeren voor de nationale autoriteiten met betrekking tot het oprichten van nationale vermogensbeheerders die zich bezighouden met NPL's.
13. Wat betreft het voorstel prudentieel vangnet voor NPL's bereikte het Oostenrijkse voorzitterschap op 31 oktober 2018 een algemene oriëntatie in de Raad, en op 18 december 2018 een voorlopig politiek akkoord met het Europees Parlement.
 14. Het Comité van permanente vertegenwoordigers keurde de tekst van de voorstellen met het oog op een akkoord in eerste lezing met het Europees Parlement op 7 januari 2019 goed, waarop de bijwerking door de juristen-vertalers van de beide instellingen kon beginnen.
 15. Het Europees Parlement stelde zijn standpunt in eerste lezing over het Commissievoorstel op 13 maart 2019 vast, en het Coreper keurde de door het Europees Parlement aangenomen tekst op 27 maart goed. De tekst werd op 9 april vervolgens definitief door de Raad (in de formatie Algemene Zaken) vastgesteld. De tekst verscheen op 25 april 2019 in het Publicatieblad.
 16. Wat betreft de ontwikkeling van secundaire markten voor de verkoop van niet-renderende leningen belegde het Roemeense voorzitterschap twee vergaderingen van de Groep financiële diensten voor het bespreken van de richtlijn inzake kredietserviciers, kredietkopers en de uitwinning van zekerheden.

17. De bespreking van het deel over de versnelde buitengerechtelijke uitwinning van zekerheden (AECE) vorderde aanmerkelijk trager dan de bespreking van het deel over secundaire markten. Gezien de dringende noodzaak om een impuls te geven aan de ontwikkeling van een goed functionerende secundaire markt voor niet-renderende leningen stelde het voorzitterschap daarom voor alleen verder te gaan met het deel secundaire markten van de richtlijn. De lidstaten bereikten op 27 maart 2019 overeenstemming in de Raad. De meerderheid van de delegaties was er niet afkerig van het voorstel te splitsen en door te gaan met het deel van de richtlijn in verband met secundaire markten. Daarom keurde het Coreper het mandaat voor de onderhandelingen met het Europees Parlement over het deel secundaire markten goed, zodat de trialogen konden beginnen zodra de medewetgever daar klaar voor was.
18. Parallel werd vooruitgang geboekt in het Europees Parlement. Daar werd op 11 maart 2019 een tot het deel secundaire markten beperkt verslag ter bespreking voorgelegd aan de Commissie economische en monetaire zaken (ECON). De stemming over het verslag was gepland voor 1 april 2019. De stemming ging evenwel niet door, en zo werd het dossier verwezen naar het nieuwgekozen Europees Parlement.
19. Voor overeenstemming in de Raad zijn nog meer gesprekken over het AECE-deel nodig, en daarom belegde het voorzitterschap een vergadering van de Groep financiële diensten op 14 mei 2019 en een volgende vergadering die in juni moet plaatsvinden.

C) EDIS-voorstel

20. De ad-hocgroep versterking bankenunie (de "AHG"), die op 13 januari 2016 (doc. 5006/16) is opgericht, kwam onder het Roemeense voorzitterschap eenmaal bijeen (op 21 mei). De constructieve besprekingen in verband met het EDIS-voorstel waren van technische aard. Het is immers de Groep op hoog niveau inzake EDIS die zich buigt over de besprekingen op politiek niveau over de routekaart voor het begin van de politieke onderhandelingen over het EDIS.
21. In aansluiting op de eerdere besprekingen onder Oostenrijks voorzitterschap over het effect van het EDIS op lidstaten die geen lid zijn van de bankenunie en op de interne markt, presenteerden de Commissiediensten tijdens de vergadering van de ad-hocgroep van 21 mei 2019 drie reeksen analyses:
- een overzicht van de banksectoren in lidstaten die geen lid zijn van de bankenunie;
 - een analyse van het effect van het EDIS op de winstgevendheid van banken;
 - en een overzicht van de toepassing van alternatieve financieringsplannen op grond van artikel 10, lid 9, van de richtlijn depositogarantiestelsels.

22. Aan de hand van openbare gegevens en van de gegevens van de databank van vertrouwelijke bank-per-bankgegevens, die werd samengesteld om in het kader van het EDIS een risico-gebaseerde bijdrageregeling te ontwikkelen, presenteerden de Commissiediensten en het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek (JRC) kernstatistieken over de banksectoren in lidstaten die geen lid zijn van de bankenunie. Uit de cijfers bleek dat in sommige banksectoren activa in buitenlandse eigendom overheersen, terwijl andere banksectoren worden gekenmerkt door een sterke binnenlandse basis. In nagenoeg alle lidstaten die geen lid zijn van de bankenunie is het minimumstreefcijfer van 0,8 % van gedekte deposito's voor depositogarantieregelingen bereikt, en in een aantal lidstaten ligt het niveau ruim boven het minimumstreefcijfer. In de meeste lidstaten die geen lid zijn van de bankenunie liggen de concentratieniveaus in de sector onder de EU-mediaan. In een aantal lidstaten die geen lid zijn van de bankenunie spelen kredietcoöperaties en institutionele protectiestelsels een belangrijke rol.
23. Verscheidene lidstaten namen het woord om hun eigen updates te geven over de samenstelling van hun respectieve banksectoren. In dit verband wezen sommige lidstaten op een aantal leemten in de vertrouwelijke databank en verzochten zij om een actualisering van de gegevens. Zij betoogden dat belangrijke veranderingen in de EU-banksector onderbelicht bleven door de referentiedatum van december 2016. Door nieuwe gegevensitems in te voeren zou het mogelijk zijn met de databank nauwkeuriger analyses te maken in verband met bijvoorbeeld kredietcoöperaties, entiteiten die zijn aangesloten bij een centraal orgaan overeenkomstig artikel 10 van de CRR of institutionele protectiestelsels. De Commissiediensten waren ingenomen met deze bijdragen en toonden zich bereid van start te gaan met de voorbereidende werkzaamheden voor een nieuwe verzameling van gegevens onder het Finse voorzitterschap.

24. Wat betreft het effect van het EDIS op de winstgevendheid van banken lieten de Commissiediensten en het JRC zien hoeveel de bijdragen zouden verschillen wanneer van een zuiver nationaal stelsel zou worden overgeschakeld op een volwaardig EDIS, en welk effect deze verschillen zouden hebben op de gemiddelde rentabiliteit eigen vermogen (REV) of de aan depositohouders betaalde rente (indien de verschillen worden doorerekend aan de depositohouders). De geanonimiseerde resultaten per land maakten duidelijk dat het effect op de REV eerder gering is, hoewel bepaalde specifieke simulaties voor het berekenen van risicogebaseerde bijdragen grotere variaties voortbrachten. Het effect op rentetarieven lijkt volgens alle simulaties verwaarloosbaar.
25. Eén lidstaat verzocht om nog meer analyses aan de hand van alternatieve mogelijkheden voor de structuur van het EDIS, bijvoorbeeld een herverzekeringsbenadering of een mechanisme met verplichte kredieten. Twee lidstaten vroegen de Commissiediensten de resultaten en de respectieve gegevens te delen met de lidstaten. De Commissiediensten verklaarden zich bereid om met de lidstaten samen te werken en de concrete resultaten bilateraal met de lidstaten te bespreken (gezien de vertrouwelijkheid van de databank). Het aantal te analyseren potentiële simulaties zou evenwel massaal zijn. Daarom zou het efficiënter zijn dieper in te gaan op een redelijk aantal simulaties nadat meer duidelijkheid is bereikt over de structuur van het EDIS, en verder te werken op basis van een geactualiseerde en uitgebreide databank (zie vorige punt).

26. Wat betreft alternatieve financieringsplannen krachtens artikel 10, lid 9, van de richtlijn depositogarantiestelsels, verstrekten de Commissiediensten een overzicht van de toepassing in de lidstaten. In de overgrote meerderheid van de lidstaten worden verschillende types kredietregelingen toegepast (bv. commerciële kredietlijnen, uitgifte van schuldtitels). In verscheidene lidstaten zijn de regering en/of de nationale centrale bank daarbij betrokken (bv. via garanties, overbruggingskredieten). In sommige lidstaten worden die plannen aangevuld met elementen van een "solidariteitsmechanisme" (andere depositogarantiestelsels in dezelfde lidstaat kan bijvoorbeeld worden verzocht een depositogarantiestelsel uit de nood te helpen). Alternatieve financieringsplannen zijn terugbetaalbaar, d.w.z. die plannen worden uiteindelijk door de banksector gefinancierd. De Commissie was van oordeel dat in het kader van het EDIS meer over zulke plannen moet worden nagedacht, gezien de grotere geplande financiële capaciteit en de efficiëntiewinsten die voortvloeien uit het bouwen van een gemeenschappelijke verzekering op een bredere en meer gediversifieerde basis. Voorts zouden alternatieve financieringsplannen in een situatie van liquiditeitssteun nog meer garanderen dat de EDIS-bijstand wordt terugbetaald.
27. Een lidstaat erkende dat alternatieve financieringsplannen beschikbaar zijn in bijna alle lidstaten, hetgeen een verbetering betekent die enkele jaren leden nog niet waar te nemen was. Sommige lidstaten betwijfelden of het EDIS de positieve effecten zou hebben die de Commissie voor ogen staan, en één lidstaat had bedenkingen bij de verklaring dat de liquiditeitssteun door het EDIS minder belastend zou zijn voor de nationale banksector dan alternatieve financieringsplannen, aangezien de EDIS-middelen ook door de nationale banksector zouden moeten worden terugbetaald. Sommige andere lidstaten stelden het vangnet van het EDIS in de context van alternatieve financieringsplannen aan de orde, terwijl anderen het idee van een vangnet voor het EDIS verwierpen. De Commissiediensten wezen op het doel van de presentatie, dat beperkt was tot plannen die op nationaal niveau worden toegepast in het kader van de richtlijn depositogarantiestelsels.

III. CONCLUSIES

Het Roemeense voorzitterschap verzoekt de Raad nota te nemen van dit verslag, met het oog op verdere vorderingen van de werkzaamheden.

Het Finse voorzitterschap wordt verzocht, wanneer het de fakkel overneemt, voort te bouwen op de gemaakte vorderingen en door te gaan met de besprekingen ter versterking van de bankenunie, met aandacht voor de verschillende werkstromen zoals overeengekomen in de routekaart van juni 2016.
